

DOPORUČENÍ PRO PRÁCI SE ŽÁKY JEDNOTLIVCI

Škola:	SOCIOKLIMA	DŮVĚRNÉ!	
Dotazník:	U nás ve třídě		
Třída:	7.E	Školní rok:	2023 / 2024
Počet žáků ve třídě:	8	Počet zapojených žáků:	8
Datum od:	15. 10. 2023	Datum do:	17. 10. 2023

Zde jsou sdružena vybraná doporučení a opatření pro práci s jednotlivci. Jsou určena k práci třídních učitelů a vyučujících (bez nutnosti proškolení). Směřují k hledání společných postupů při práci s žákem. Doporučujeme vybrat 1-2 priority a ty pak důsledně jednotně uplatňovat po sjednanou dobu a poté vyhodnotit účinnost zvoleného přístupu či opatření. Vždy však vedte v patrnosti princip: podpora + limity. K položce Jiné: doplňte dle vlastního uvážení doporučení pro práci s daným konkrétním žákem dle vaší znalosti kontextu.

Bibiana

Silné stránky - jak využít?

- Podporujte žáka v jeho žádoucím chování. Dopřejte mu radost z úspěchu – neberte ho samozřejmě. Není vhodné dávat žáka za vzor ostatním (většinou ho to vyčleňuje z vrstevnické skupiny, je za svou výjimečnost trestán izolací nebo využíváním).
- Oceňte schopnosti žáka i případnou sebedisciplínu. Připravujte příležitosti, aby své nadání mohl uplatnit a někdy přispěl ke spokojenosti druhých. Pokud má sklony k perfekcionismu a nepřiměřené náročnosti, umožněte mu přijetí chyby a selhání (často je třeba postupovat společně s rodiči).

Rizikové faktory - jak ošetřit?

- Oslovujte žáka jménem, a přestože nevyrušuje, projeďte o něj aktivní zájem a navažte kontakt. Prostřednictvím skupinových činností vytvářejte podmínky pro jeho začlenění. Poskytujte podporu, sledujte kontext vyhýbavého chování, včetně vědomí zmiňovaných rizik.
- Využívejte aktivity, kde se otevřete v přiměřené míře jako člověk (mimo profesi) a nabídněte toto i žákům. Jde to i formou hry (Myslím si, že jsem jediný, který... ostatní, kterých se to týká vstoupí do kruhu také) Využívejte adaptační programy, lze nabídnout průvodce pro seznámení se s děním ve škole, třídě a jiné. Nenaléhejte, ale spíše povzbuzujte.

Ohrožující faktory - jak zastavit?

Tomáš

Silné stránky - jak využít?

- Oceňte schopnosti žáka i případnou sebedisciplínu. Připravujte příležitosti, aby své nadání mohl uplatnit a někdy přispěl ke spokojenosti druhých. Pokud má sklony k perfekcionismu a nepřiměřené náročnosti, umožněte mu přijetí chyby a selhání (často je třeba postupovat společně s rodiči).
- Podporujte a přiměřeně oceňujte kamarádský přístup - cíleně a s citem využívejte oblibu žáka k vlivu na skupinu - posilujte potřebu soudržnosti a sounáležitosti.

Rizikové faktory - jak ošetřit?

- Používejte humor, který je laskavý, vtipný a přiměřený. Pomůžete tak odlehčit atmosféru a žáci nebudou mít nutkání to vynahrazovat. Sledujte však, zda legrace není na účet někoho jiného, kterému by mohla uškodit. V tom případě nevhodnou legraci zastavte s vysvětlením. Nebo v jiném případě může jít o žáka, který se tímto způsobem podhodnotí a jako „třídní šašek“ našel svou roli (pak mu nabídněte v individuálním rozhovoru jiné alternativy zapojení).
- Hledejte možnosti, jak citlivě a přiměřeně vtáhnout žáka do dění ve třídě. Pokud jde o žáka s introvertním laděním, to co potřebuje, je „být zván“ k aktivitám a být informován (s respektem k jeho odmítnutí nebo nezapojení). Při výuce to může být prostřednictvím práce ve skupinách, kde bude mít své „správné místo“. Poskytujte pozitivní zpětnou vazbu z kontaktu, spolupráce, přítomnosti atp.

Ohrožující faktory - jak zastavit?

Pepa

Silné stránky - jak využít?

- Z dalších výstupů zjistíte, zda se jedná o vůdce (s pozitivním či negativním vlivem) či o člena party a jaká je jeho role. Podle toho se žákem otevřeně mluvte. Vliv = odpovědnost, podléhání vlivu - podíl na odpovědnosti za nastavená pravidla a chování.
- Podporujte žáka v jeho nastavení. Pokud se specializuje na nějakou oblast, proberte s rodiči komplex jeho zájmů, priorit. Zajímejte se, podporujte jeho radost, posilujte jeho houževnatost, úsilí a disciplinovanost.

Rizikové faktory - jak ošetřit?

- Poskytujte žákovi pozornost dříve, než si o ni řekne nevhodným způsobem, případně to komentujte (vidím, že stojíš o to, abych si tě všiml/a...). Tito žáci mají silnou potřebu být součástí skupiny a často neznají jiný způsob zapojení než nevhodným chováním. Pro akutní případy mějte dohodnutá gesta, signály, které jsou výsledkem úmluvy mezi učitelem a žákem, pokud je chování rušivé a omezuje vaši činnost – pojmenujte ho v „já oznámení“.
- Podpořte žáka v jeho dobrém cíli - chtít být s druhými, ale poskytněte mu korekci ve způsobu (je možné, že neví, nebo neví jinak). Provokující chování, obtěžování a další nepříjemné způsoby chování zpravidla sledují potřebu navázat kontakt a být součástí kolektivu.

Ohrožující faktory - jak zastavit?

- Nikdy nepožadujte konfrontaci mezi obětí a tím, kdo jí ubližuje. Nepožadujte levné usmíření a snadné řešení násilného jednání. Jednejte sebejistě, přesto důsledně a bez ponižování (vzbuzuje další agresí). Spolupracujte s dalšími odborníky a zejména s rodiči. Pro řešení agresivního chování žáků mějte na paměti cíl nesprávného chování - MSTU (jsem důležitý, jen když se mě bojí), která může demonstrovat vnitřní nejistotu, zklamání, ztráty, křivdu a zranění ubližujícího žáka (z rodinného zázemí nebo školního prostředí). Zaměřte se v individuální práci na podporu vztahu a budování důvěry – podpořte potřebu být důležitý a přijímaný, ale jednoznačně trvejte na změně způsobů, jak tohoto cíle dosahovat.
- Ptejte se žáka, co tímto chováním chce skutečně vyjádřit – nechte ho hledat přesné vyjádření (ne však před třídou, ani před obětí) – např. rozčiluje mě jeho slabost, jinakost atd...). Pokud jde o získávání "bodů" v očích spolužáků, hledejte jiné způsoby, jak může získat pozornost a uznání. Ptejte se, jak takové chování hodnotí rodiče (mají to stejně a žák pouze přenáší vlastní zkušenost do dalších vztahů?).

Vendula

Silné stránky - jak využít?

- Oceňte schopnosti žáka i případnou sebedisciplínu. Připravujte příležitosti, aby své nadání mohl uplatnit a někdy přispěl ke spokojenosti druhých. Pokud má sklony k perfekcionismu a nepřiměřené náročnosti, umožněte mu přijetí chyby a selhání (často je třeba postupovat společně s rodiči).
- Podporujte žáka v jeho žádoucím chování. Dopřejte mu radost z úspěchu – neberte ho samozřejmě. Není vhodné dávat žáka za vzor ostatním (většinou ho to vyčleňuje z vrstevnické skupiny, je za svou výjimečnost trestán izolací nebo využíváním).

Rizikové faktory - jak ošetřit?

- Hledejte možnosti, jak citlivě a přiměřeně vtáhnout žáka do dění ve třídě. Pokud jde o žáka s introvertním laděním, to co potřebuje, je „být zván“ k aktivitám a být informován (s respektem k jeho odmítnutí nebo nezapojení). Při výuce to může být prostřednictvím práce ve skupinách, kde bude mít své „správné místo“. Poskytujte pozitivní zpětnou vazbu z kontaktu, spolupráce, přítomnosti atp.
- Oslovujte žáka jménem, a přestože nevyrušuje, projevte o něj aktivní zájem a navažte kontakt. Prostřednictvím skupinových činností vytvářejte podmínky pro jeho začlenění. Poskytujte podporu, sledujte kontext vyhýbavého chování, včetně vědomí zmiňovaných rizik.

Ohrožující faktory - jak zastavit?

Matěj

Silné stránky - jak využít?

- Z dalších výstupů zjistíte, zda se jedná o vůdce (s pozitivním či negativním vlivem) či o člena party a jaká je jeho role. Podle toho se žákem otevřeně mluvíte. Vliv = odpovědnost, podléhání vlivu - podíl na odpovědnosti za nastavená pravidla a chování.

Rizikové faktory - jak ošetřit?

- Oceňujte drobné úspěchy, společně hledejte vlastní zdroje, které pomohly žákovi k úspěchu, podporujte odvalu povzbuzením a důvěrou, zaměřte se na pojmenování strategií zvládnutí (ne na chybu), společně stanovujte dosažitelné cíle, posilujte stabilitu, sebejistotu žáka (postoj, hlas, angažovanost reakce), posilujte přiměřenou odolnost vůči zátěži, v případě akutního ohrožení šikanováním zabraňte ubližování, ale současně posilujte sebehodnotu a sebedůvěru.
- Je pravděpodobné, že žákovi je fyzicky ubližováno. Zabývejte se tím, jak ho ochránit, jak zastavit případné násilí vůči němu. Je pravděpodobné, že se jedná o fyzické útoky. Vyjádřete mu podporu a povzbudte jej ke spolupráci. V případě potřeby požádejte o odbornou pomoc

Ohrožující faktory - jak zastavit?

- Nikdy nepožadujte konfrontaci mezi obětí a tím, kdo jí ubližuje. Nepožadujte levné usmíření a snadné řešení násilného jednání. Jednejte sebejistě, přesto důsledně a bez ponižování (vzbuzuje další agresi). Spolupracujte s dalšími odborníky a zejména s rodiči. Pro řešení agresivního chování žáků mějte na paměti cíl nesprávného chování - MSTU (jsem důležitý, jen když se mě bojí), která může demonstrovat vnitřní nejistotu, zklamání, ztráty, křivdu a zranění ubližujícího žáka (z rodinného zázemí nebo školního prostředí). Zaměřte se v individuální práci na podporu vztahu a budování důvěry – podpořte potřebu být důležitý a přijímaný, ale jednoznačně trvejte na změně způsobů, jak tohoto cíle dosahovat.
- Ptejte se žáka, co tímto chováním chce skutečně vyjádřit – nechte ho hledat přesné vyjádření (ne však před třídou, ani před obětí) – např. rozčiluje mě jeho slabost, jinakost atd...). Pokud jde o získávání "bodů" v očích spolužáků, hledejte jiné způsoby, jak může získat pozornost a uznání. Ptejte se, jak takové chování hodnotí rodiče (mají to stejně a žák pouze přenáší vlastní zkušenost do dalších vztahů?).

Jakub

Silné stránky - jak využít?

- Podporujte a přiměřeně oceňujte kamarádský přístup - cíleně a s citem využívejte oblibu žáka k vlivu na skupinu - posilujte potřebu soudržnosti a sounáležitosti.
- Jde o žáka, který má ve třídě vliv, umí motivovat své spolužáky a nebojí se určitého rizika. Je dobré znát normy skupiny, co konkrétně považují za „hrdinství“, co obdivují a z jakého důvodu je právě tento žák považován za vlivného. Jeho „vůdcovství“ může, ale nemusí být nápadné. V každém případě jde o možného „spojence“ v prosazování potřebných opatření ve třídě.

Rizikové faktory - jak ošetřit?

Ohrožující faktory - jak zastavit?

Petra

Silné stránky - jak využít?

- Z dalších výstupů zjistíte, zda se jedná o vůdce (s pozitivním či negativním vlivem) či o člena party a jaká je jeho role. Podle toho se žákem otevřeně mluvíte. Vliv = odpovědnost, podléhání vlivu - podíl na odpovědnosti za nastavená pravidla a chování.
- Oceňte odvalu zastat se druhého (i když ještě nemusíte znát motiv nebo kontext situace) – vždy je to otázka osobní odvahy. V případě, že se tím kryje nějaká „nekalost“, povzbudte žáka k odvaze (o které jste přesvědčeni), aby vám pomohl zastavit to, co není v pořádku.

Rizikové faktory - jak ošetřit?

- Poskytujte žákovi pozornost dříve, než si o ni řekne nevhodným způsobem, případně to komentujte (vidím, že stojíš o to, abych si tě všiml/a...). Tito žáci mají silnou potřebu být součástí skupiny a často neznají jiný způsob zapojení než nevhodným chováním. Pro akutní případy mějte dohodnutá gesta, signály, které jsou výsledkem úmluvy mezi učitelem a žákem, pokud je chování rušivé a omezuje vaši činnost – pojmenujte ho v „já oznámení“.
- Podporujte ve třídě kultivované oznamování nesouhlasu, odlišného názoru. Využívejte „já oznámení“, popisný jazyk – tomu předchází přesvědčení, že každý je jedinečný a může na stejné situace nahlížet jinak. Trénujte komunikaci s využitím upřímnosti a taktu (zabráníte neomalenosti – upřímnosti bez taktu nebo falše, taktu bez upřímnosti).

Ohrožující faktory - jak zastavit?

- Tento žák stojí o potvrzení potřeby být schopný, vlivný, není moudré ho veřejně ponižovat, znehodnocovat - jeho obdivovatelé zesílí svou rebelii proti "škůdcům". Je dobré vyjádřit například odlišná očekávání, nedostatek informací pro porozumění jeho chování atp. Je potřebné nepřistoupit na žákovu hru se strachem a mocí - ani recipročně uplatňováním vlastní formální moci. Zvládnutí žáka přispívá respektu k jeho cíli - potřebě prokázat svůj vliv (potřebu být přijímán) a důležitost a společně hledat způsoby, jak jej pozitivně naplnit.
- Ptejte se žáka, co tímto chováním chce skutečně vyjádřit – nechte ho hledat přesné vyjádření (ne však před třídou, ani před obětí) – např. rozčiluje mě jeho slabost, jinakost atd...). Pokud jde o získávání "bodů" v očích spolužáků, hledejte jiné způsoby, jak může získat pozornost a uznání. Ptejte se, jak takové chování hodnotí rodiče (mají to stejně a žák pouze přenáší vlastní zkušenost do dalších vztahů?).

Kristýna

Silné stránky - jak využít?

- Z dalších výstupů zjistíte, zda se jedná o vůdce (s pozitivním či negativním vlivem) či o člena party a jaká je jeho role. Podle toho se žákem otevřeně mluvíte. Vliv = odpovědnost, podléhání vlivu - podíl na odpovědnosti za nastavená pravidla a chování.

Rizikové faktory - jak ošetřit?

- Žák se pravděpodobně podřizuje požadavkům, případně si předchází někoho, z koho má strach. Vyvarujte se konfrontaci před třídou, případně očerňování „vůdce“ – žák ho bude bránit (nelze vzít vzor nebo potřebu konkrétního vztahu). Důsledně mu umožňujte zakusit důsledky správných a nesprávných rozhodnutí (logické, přirozené) – přispěje to k jeho sebedisciplíně a odpovědnosti.
- Podporujte ve třídě kultivované oznamování nesouhlasu, odlišného názoru. Využívejte „já oznámení“, popisný jazyk – tomu předchází přesvědčení, že každý je jedinečný a může na stejné situace nahlížet jinak. Trénujte komunikaci s využitím upřímnosti a taktu (zabráníte neomalenosti – upřímnosti bez taktu nebo falše, taktu bez upřímnosti).

Ohrožující faktory - jak zastavit?

- Nepodlehnete bagatelizaci a planým slibům. Podle svých možností zasáhněte, protože jinak se rozšíří hrozba kyberšikany se všemi důsledky, které mohou způsobit nevratné škody.
- Ptejte se žáka, co tímto chováním chce skutečně vyjádřit – nechte ho hledat přesné vyjádření (ne však před třídou, ani před obětí) – např. rozčiluje mě jeho slabost, jinakost atd...). Pokud jde o získávání "bodů" v očích spolužáků, hledejte jiné způsoby, jak může získat pozornost a uznání. Ptejte se, jak takové chování hodnotí rodiče (mají to stejně a žák pouze přenáší vlastní zkušenost do dalších vztahů?).

Tato zpráva byla automaticky generována programem SOCIOKLIMA komplexní online diagnostika školních tříd.